



Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Aktuální situace v oblasti užívání nelegálních drog v České republice

Mgr. Pavla Chomynová

> Zpráva o nelegálních drogách 2021



Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Výroční zpráva

o stavu ve věcech drog
v České republice
v roce 2019

> 2019



Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Výroční zpráva

o hazardním hraní
v České republice
v roce 2020

> 2020

Díličí zprávy

Zpráva o tabákových, nikotinových a souvisejících výrobcích

Zpráva o alkoholu

Zpráva o problematickém užívání psychoaktivních léků

Zpráva o nelegálních drogách

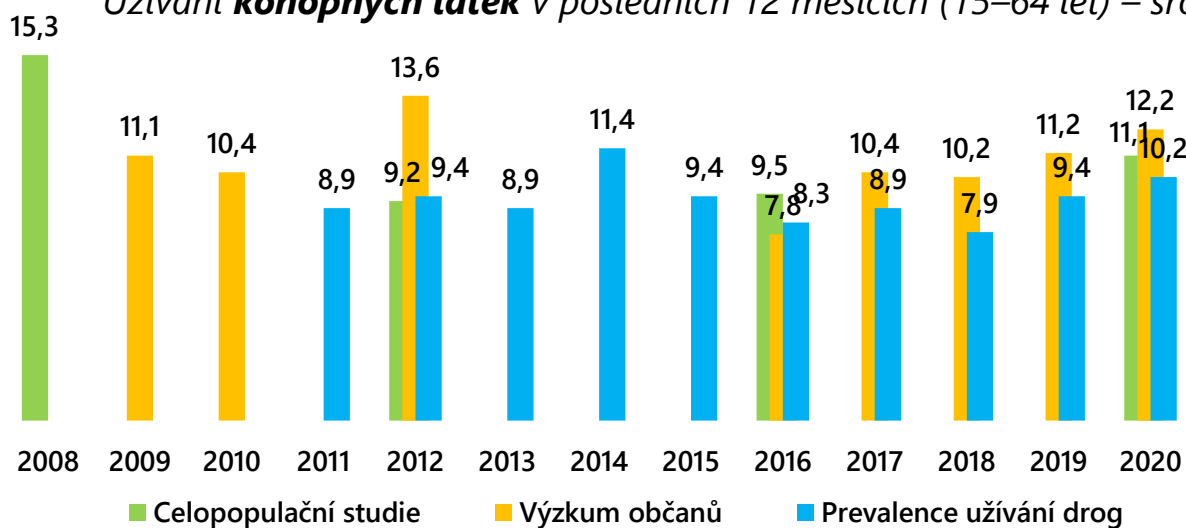
Zpráva o hazardním hraní

Zpráva o digitálních závislostech (2022)

Souhrnná zpráva o závislostech v ČR

Užívání konopných látek v obecné populaci (15–64 let)

Užívání **konopných látek** v posledních 12 měsících (15–64 let) – srovnání studií v l. 2008–2020, v %



konopí pro samoléčbu 5–10 % populace (400–900 tis.)

výhradně pro samoléčbu 2–3 % populace (160–240 tis.)

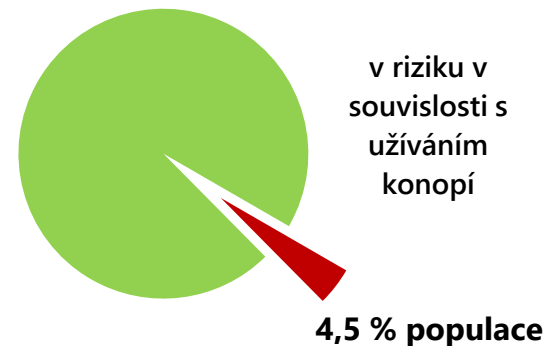
CBD 1–4 % populace

Zdroj: Chomynová and Mravčík (2021), NMS a ppm factum (2021), NMS a INRES-SONES (2021)



407 tis. v riziku v souvislosti s užíváním konopí (škála CAST)

**207 tis. ve vysokém riziku
27 tis. (téměř) denních uživatelů konopí**



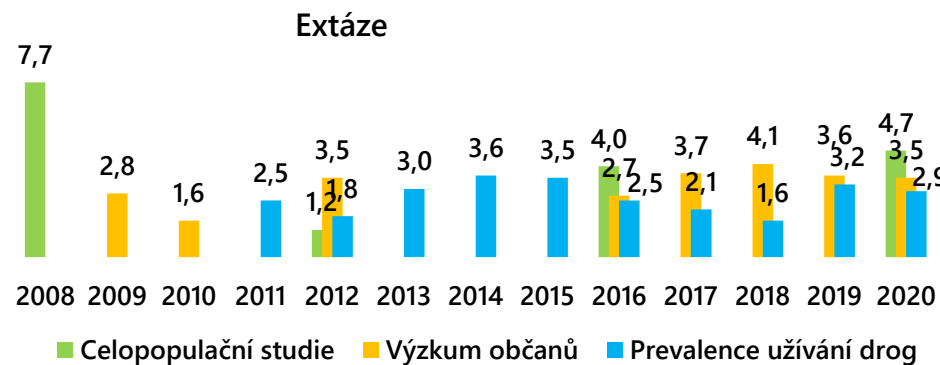
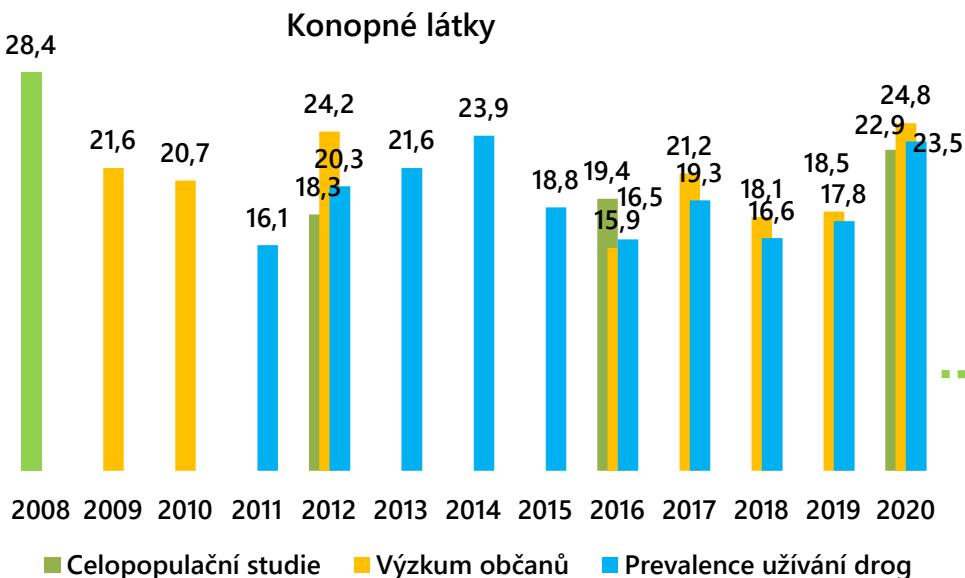
Zdroj: Národní výzkum 2020 (Chomynová and Mravčík, 2021)





Trendy mezi mladými dospělými (2008–2020): konopné látky a extáze

Užívání **konopných látek** a **extáze** v posledních 12 měsících (15–34 let), v %

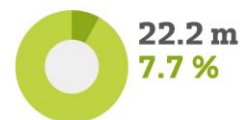


Cannabis



Adults (15-64)

Last year use

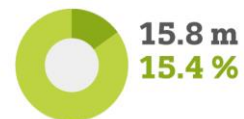


Lifetime use



Young adults (15-34)

Last year use



National estimates of use in last year

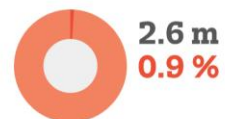


MDMA



Adults (15-64)

Last year use



Lifetime use



Young adults (15-34)

Last year use

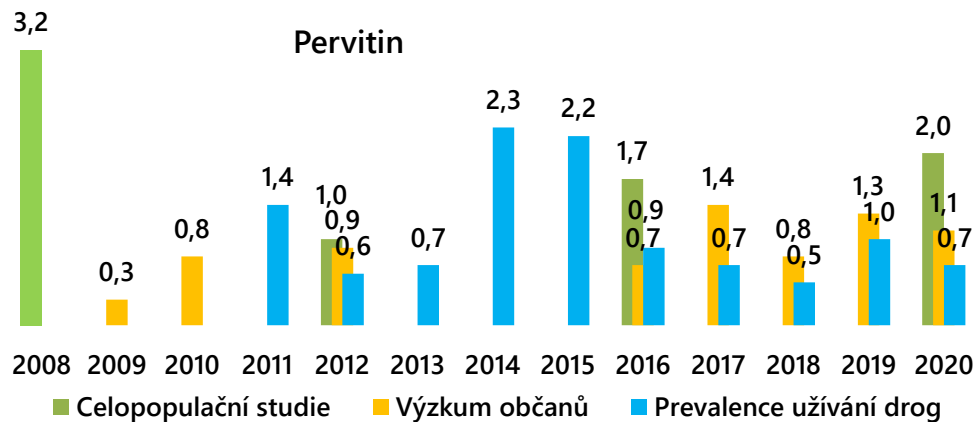
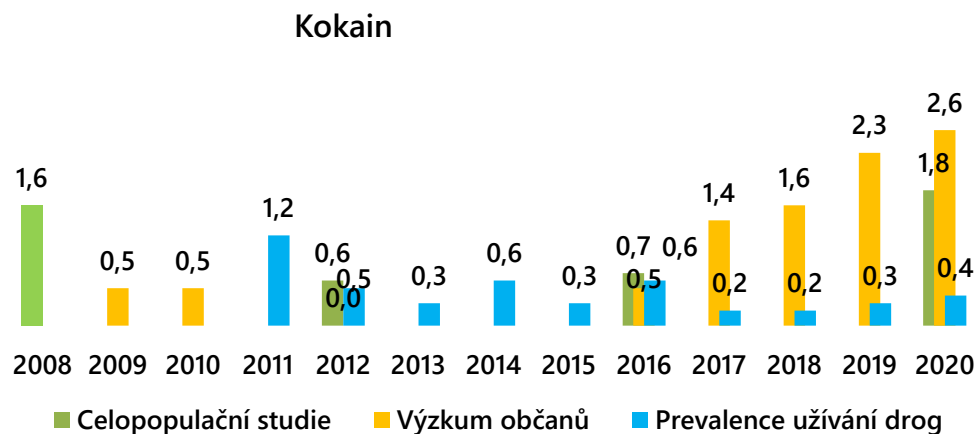


National estimates of use in last year



Trendy mezi mladými dospělými (2008–2020): pervitin a kokain

Užívání **pervitinu** a **kokainu** v posledních 12 měsících (15–34 let), v %



Cocaine

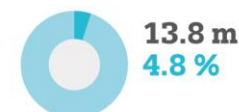


Adults (15-64)

Last year use

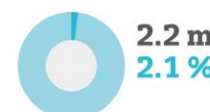


Lifetime use



Young adults (15-34)

Last year use



National estimates of use in last year

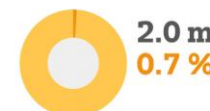


Amphetamines



Adults (15-64)

Last year use

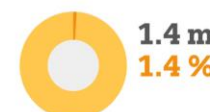


Lifetime use



Young adults (15-34)

Last year use



National estimates of use in last year





Užívání drog ve školní populaci (ESPAD 1995–2019)

29,3 %
užilo
v životě
nelegální
drogu

28,4 %
konopné
látky

3–4 %
extáze,
LSD a
houby

1,5 %
pervitin,
kokain

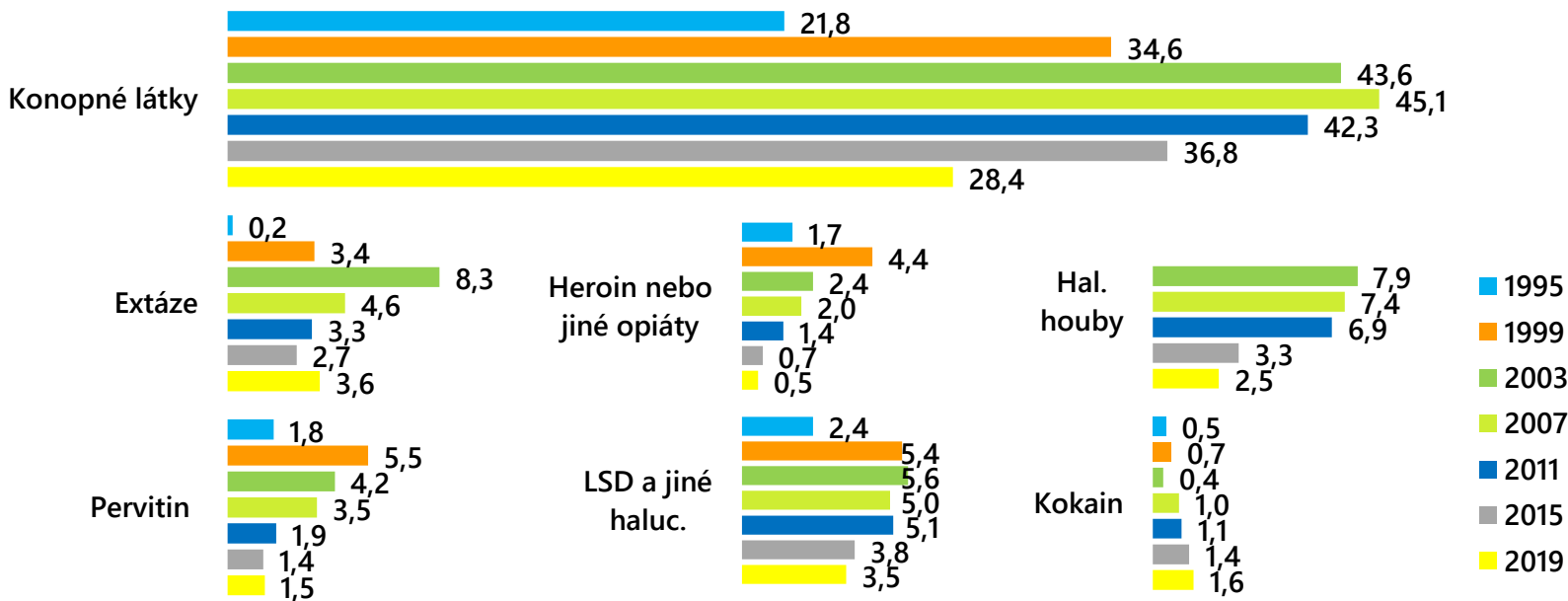
ostatní
<1,0 %

vyrovnávání rozdílů mezi
chlapci a dívkami

pokles

u konopných látek od r. 2007
u extáze od r. 2003
u ostatních drog od r. 1999

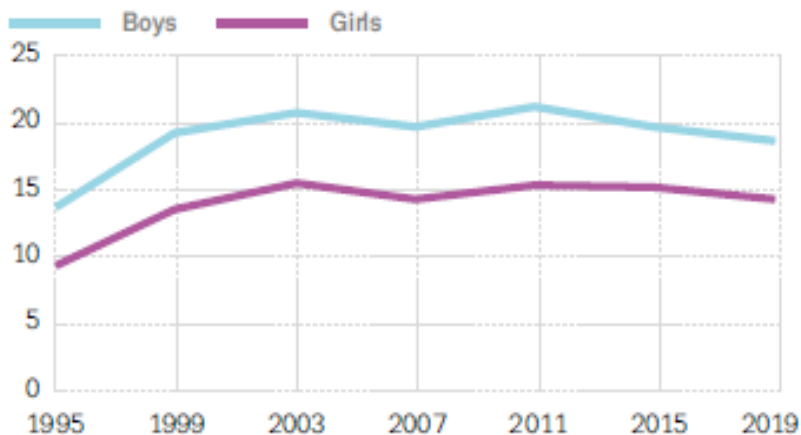
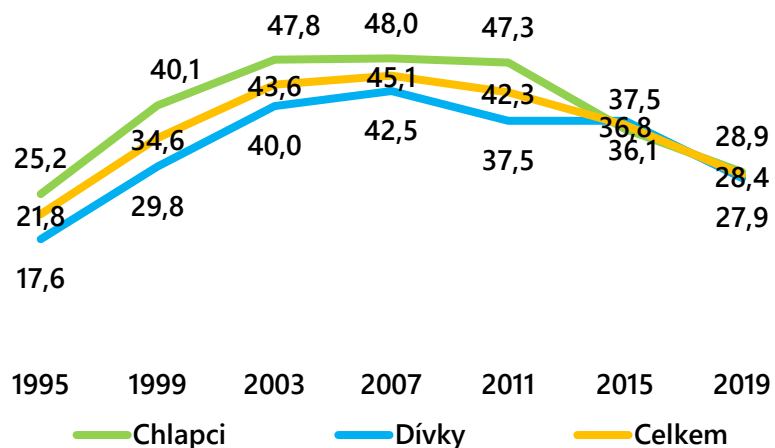
Vývoj zkušeností s **nelegálními drogami** (celoživotní prevalence) mezi 16letými v letech 1995–2019, studie ESPAD, v %



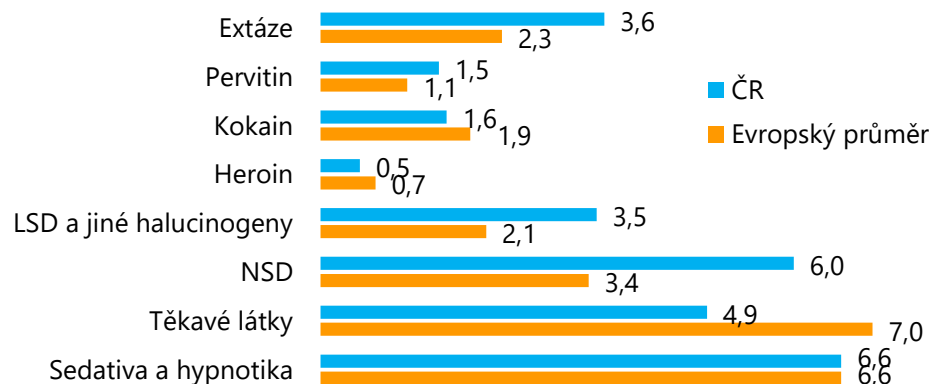
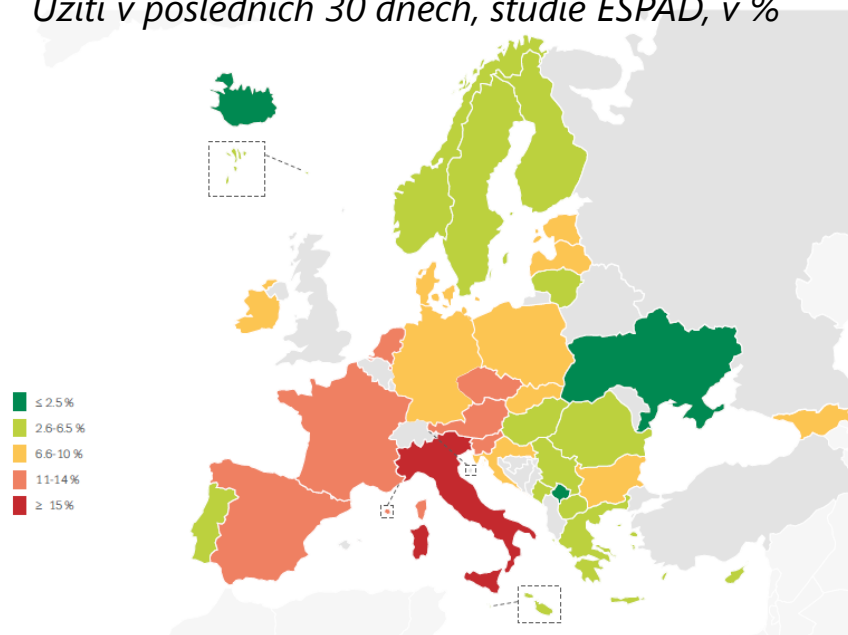
➤ Konopné látky mezi dospívajícími

- vysoká prevalence užití konopných látek v životě, extáze a halucinogenů
- ✚ průměrná v posledních 30 dnech

Celoživotní prevalence, studie ESPAD, v %

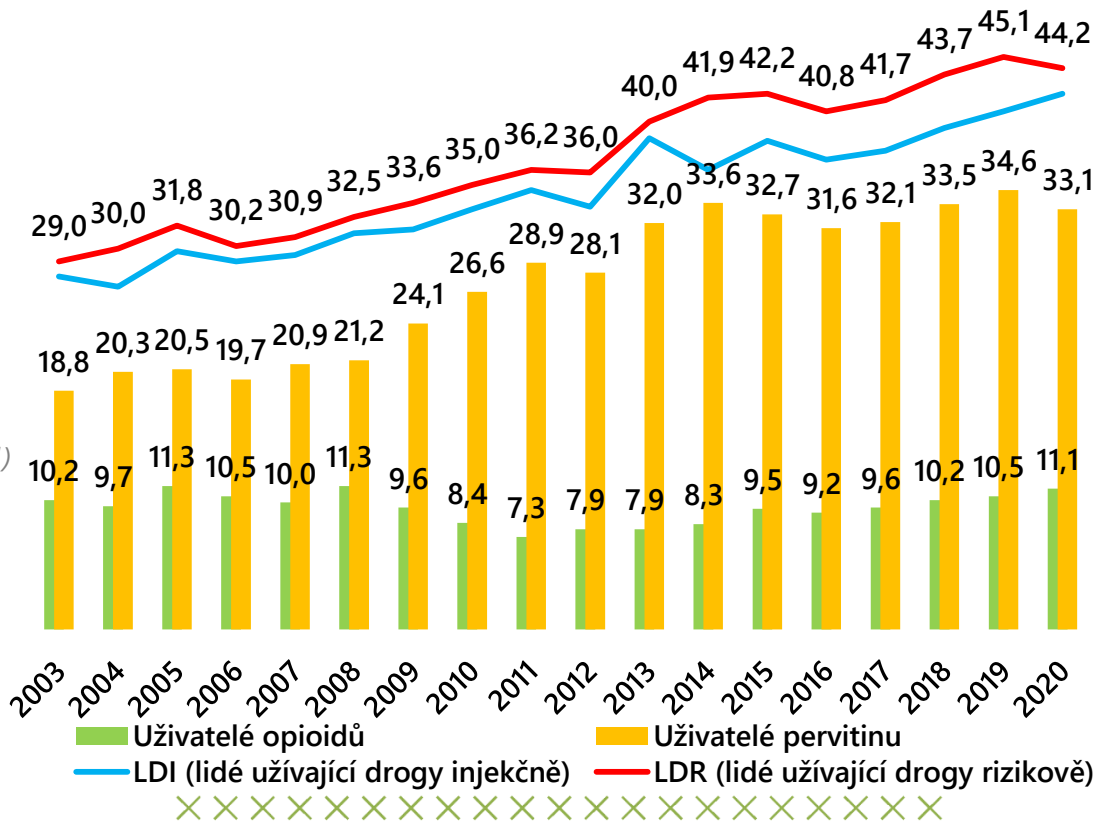
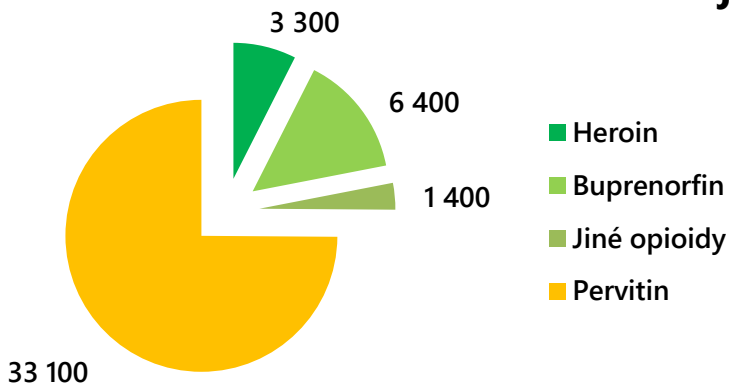


Užití v posledních 30 dnech, studie ESPAD, v %



> Lidé užívající drogy rizikově

v r. 2020 odhad celkem 44 200 lidí užívajících drogy rizikově (LDR) = 6,47 na 1000 obyv.
= dlouhodobé a/nebo pravidelné a/nebo injekční užívání drog opiátového a/nebo amfetaminového typu
42 200 lidí užívajících drogy injekčně (LDI) – >90 %



Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2021)

> zneužívání opioidních analgetik:

- > fentanylové náplasti
- > Vendal® Retard (morfin)
- > Palladone® (hydromorfon)
- > oxykodon

> Síť adiktologických služeb 2020

v ČR je dlouhodobě 250–300 stacionárních adiktologických zařízení:

90–100 programů ambulantní léčby

55–60 kontaktních center (+ 50 terénních programů)

35–45 programů ambulantní následné péče (z nich cca 20 s chráněným bydlením)

25–35 programů lůžkové zdravotní péče

15–20 terapeutických komunit

5–7 domovů se zvláštním režimem

6 zařízení speciálního školství



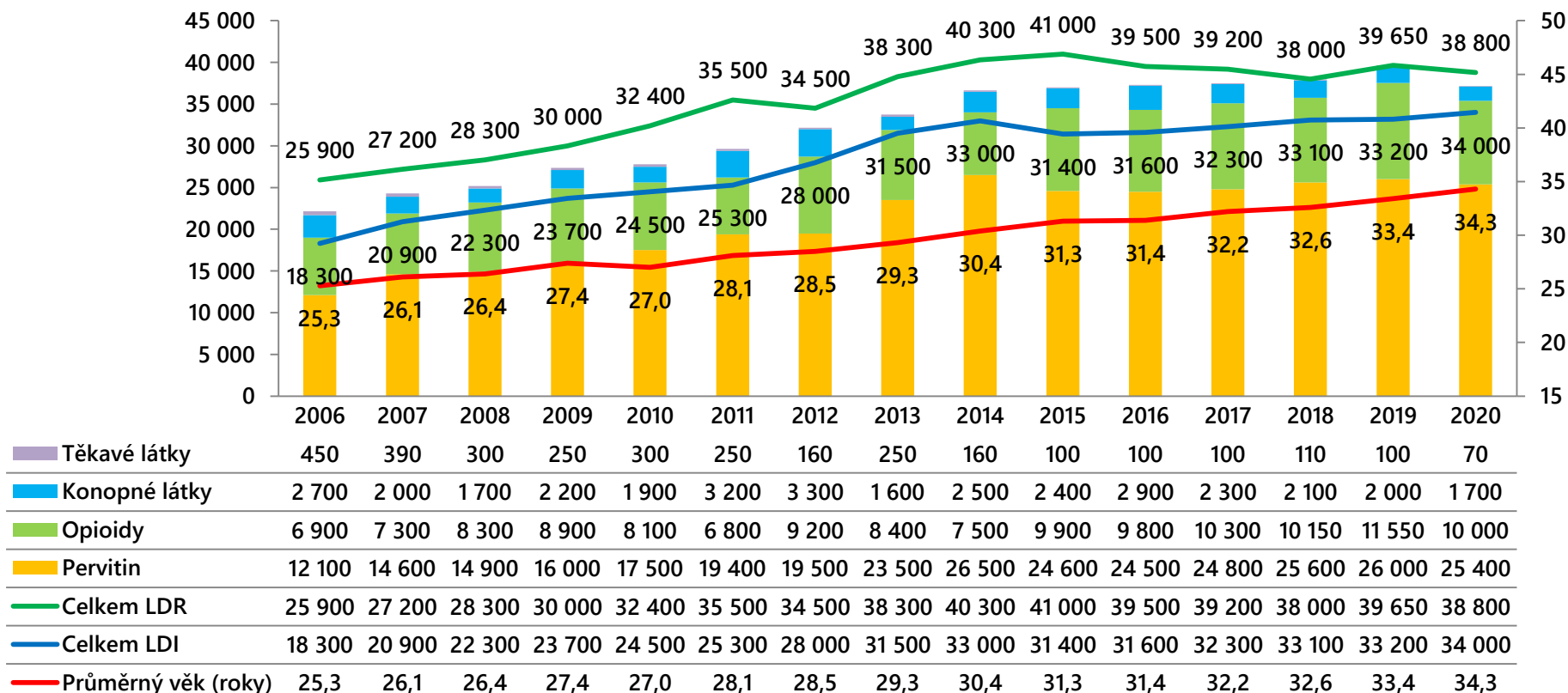
podle zpráv krajů:

síť služeb je nedostačující
nízká dostupnost ambulantní péče
nedostatek substitučních programů
špatná péče pro klienty s duální diagnózou
špatné pokrytí v některých krajích

roste nabídka adiktologických programů
pro děti a mládež
zvyšuje se počet doléčovacích programů
roste nabídka intervencí prostřednictvím
internetu, přibývá webových a mobilních
aplikací, privátní péče

➤ Nízkoprahové programy

Uživatelé drog v kontaktu s nízkoprahovými programy v ČR v letech 2006–2020



postupný nárůst u opioidů – opioidní analgetika

nárůst průměrného věku

mírný nárůst počtu LDI v kontaktu

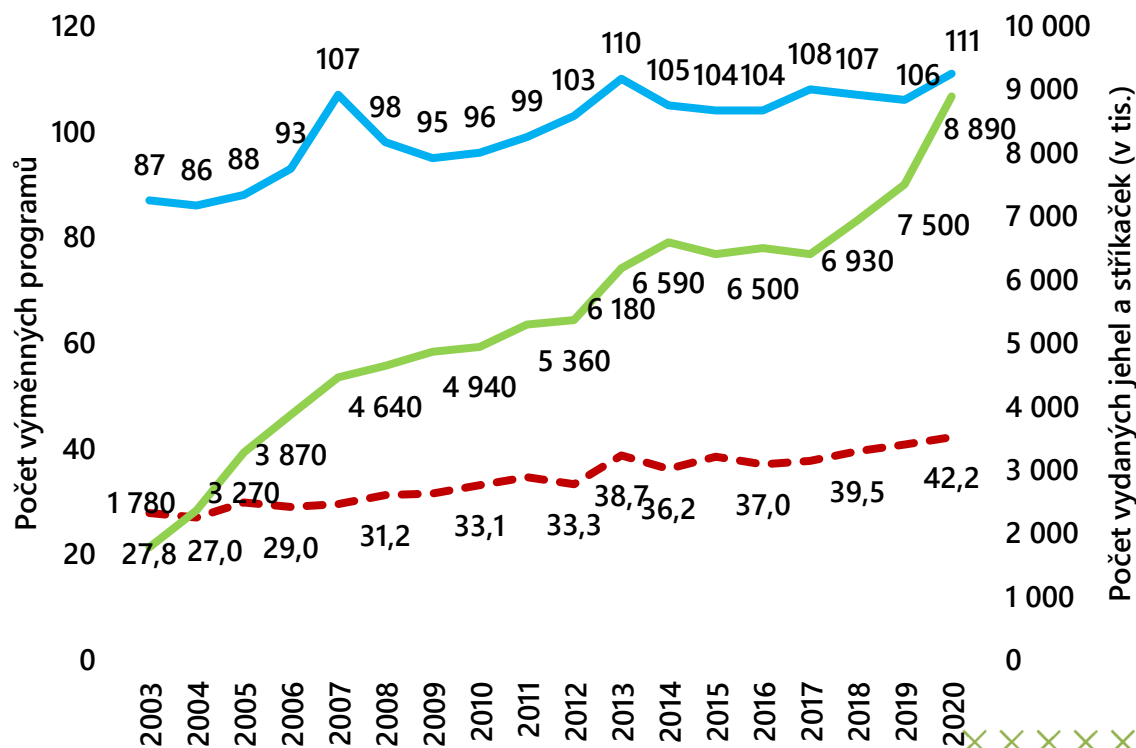
✕✕ pokles u konopných látek od r. 2016 ✕✕

> Harm reduction programy

nárůst počtu výkonů nízkoprahových služeb – krizová intervence, zdravotní ošetření, potravinový servis

výměna injekčního materiálu: 8,9 mil.

~211 ks injekčního náčiní na 1 injekčního uživatele za rok podle WHO = těsně nad hranicí pásma vysokého pokrytí

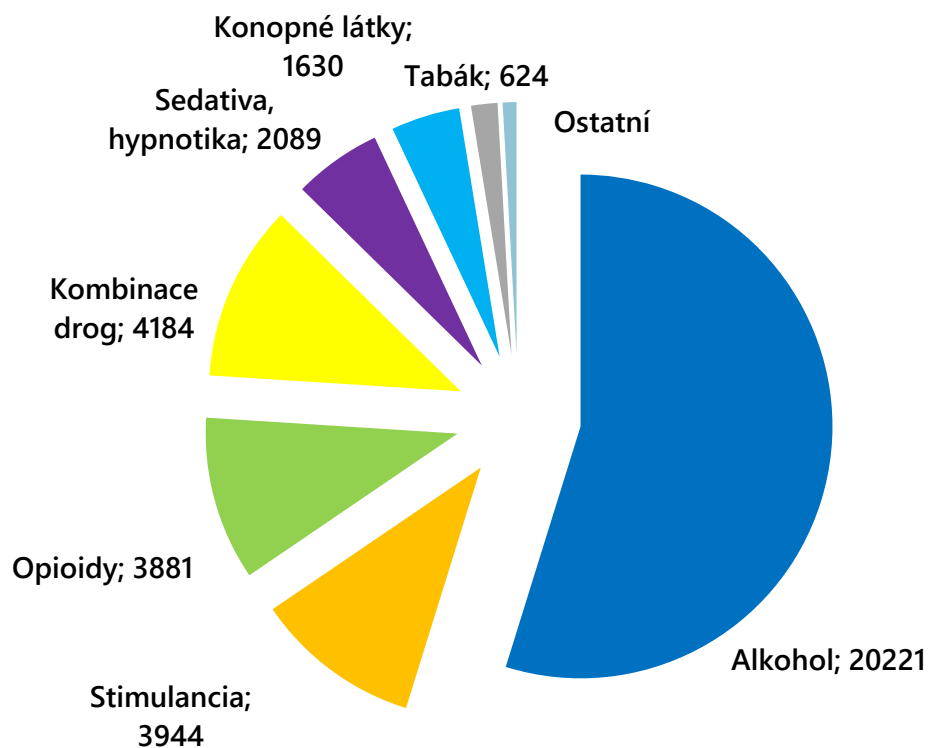


prevence předávkování
v r. 2021 spuštěn pilotní projekt
zajištění dostupnosti naloxonu
uživatelům drog
Nyxoid, k dispozici 600 dávek
přípravku

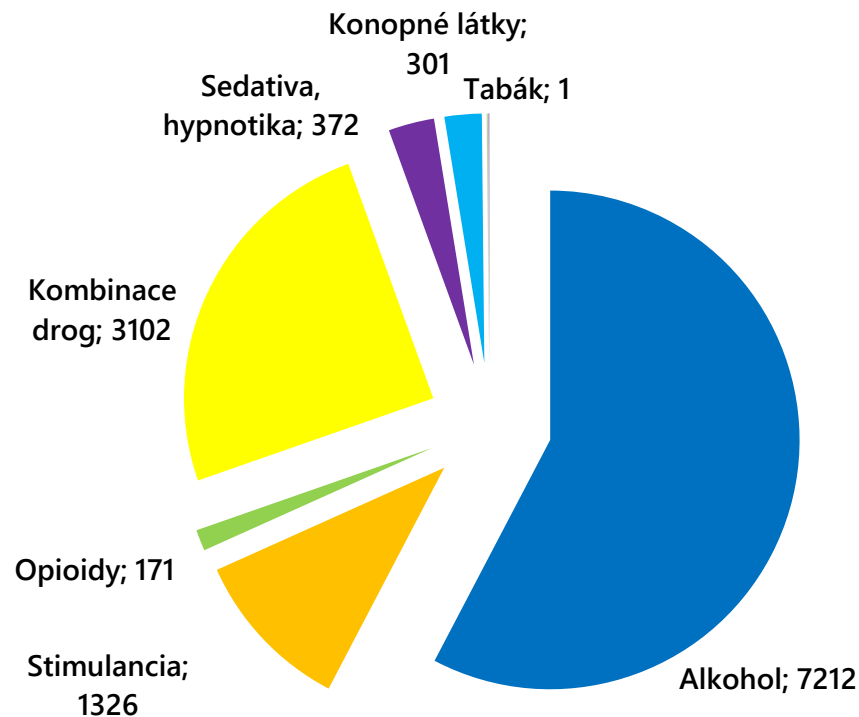


> Ambulantní a lůžková (psychiatrická) péče v r. 2020

Ambulantní: 36 899 pacientů



Lůžková: 12 504 pacientů



Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky (2021)

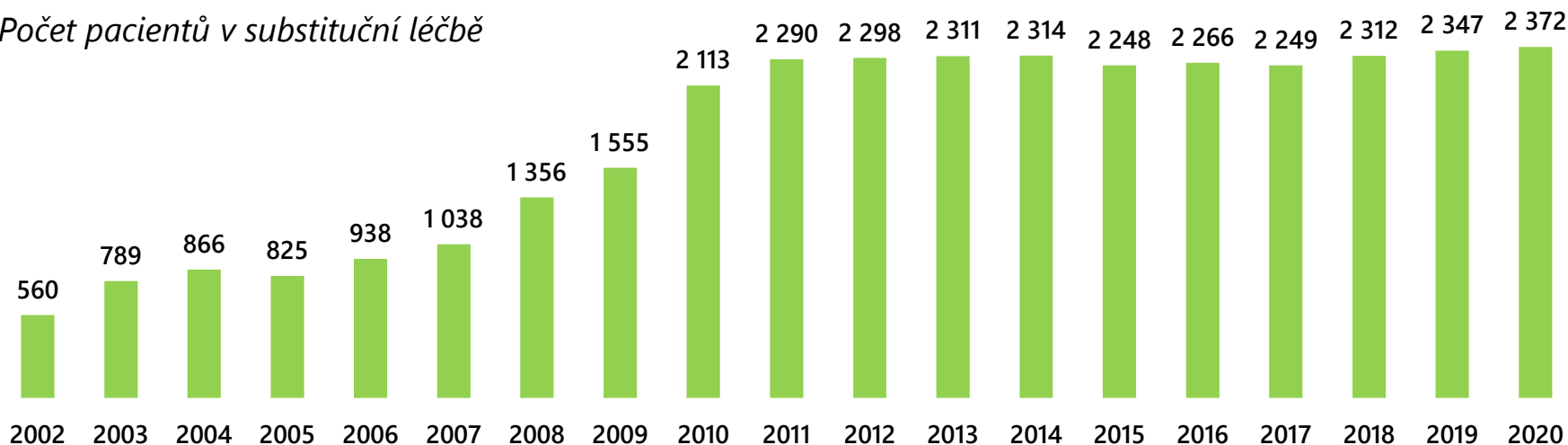
Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky (2021)

počty pacientů i jejich struktura jsou dlouhodobě stabilní

> Substituční léčba 2019

59 hlásících zařízení (61 v r. 2019)

Počet pacientů v substituční léčbě



Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky (2021)

špatná dostupnost

regionální pokrytí

málo lékařů

chybí úhrada zdravotními pojišťovkami

stagnace kapacity metadonových center

evidováno 358 ukončených epizod
substituční léčby



vyločení pro porušování léčebného režimu
= **42,5 %**

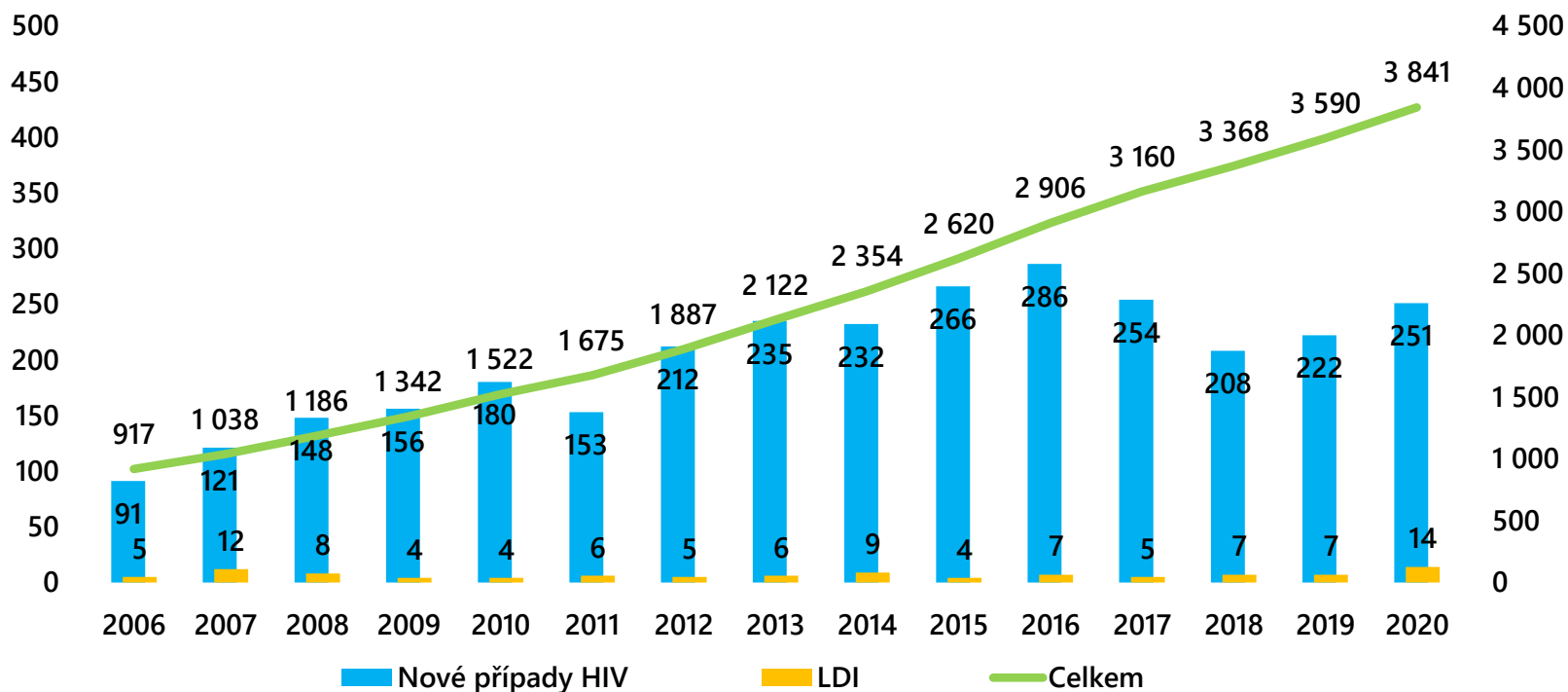
(v rozporu s mezinárodními doporučeními)





Infekční nemoci: HIV/AIDS

Počet nově zjištěných případů HIV v ČR v letech 2006–2020



Zdroj: Státní zdravotní ústav (2021)

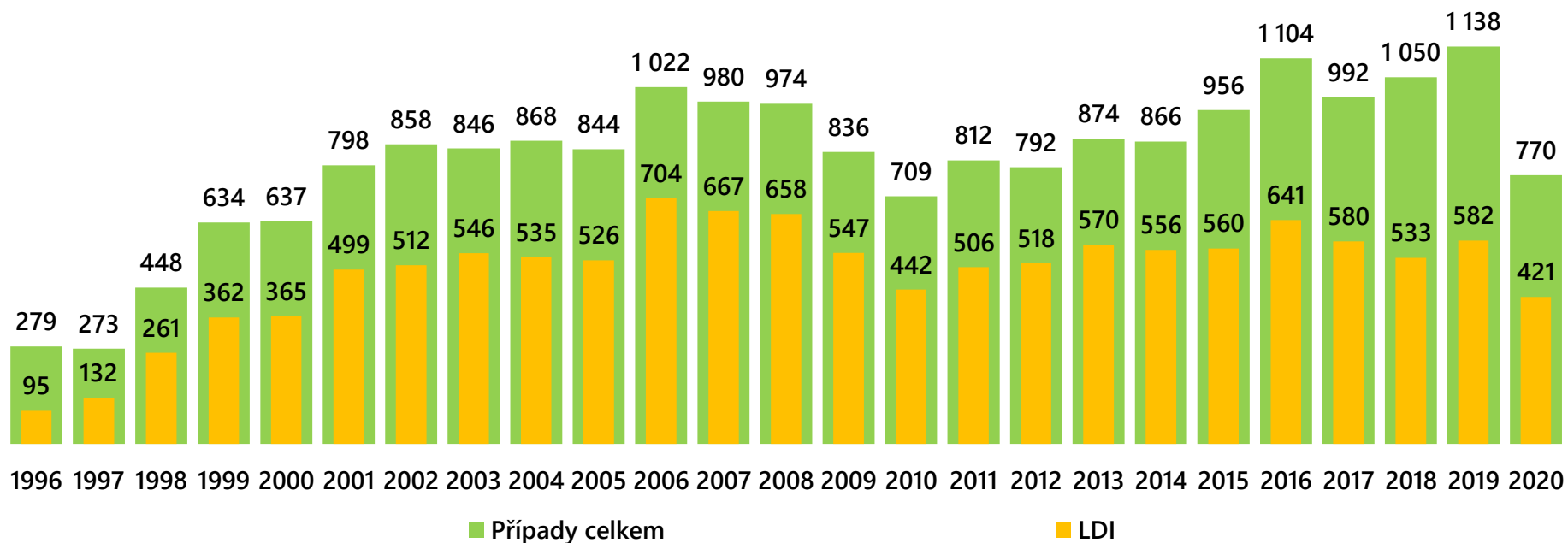
dalších 5 nových případů mělo v anamnéze užívání drog

dominantní způsob přenosu je sexuální styk mezi muži



> Infekční nemoci: VHC

Hlášená incidence akutní a chronické VHC celkem a u injekčních uživatelů drog v ČR v letech 1996–2020



Zdroj: Státní zdravotní ústav (2021)

uživatelé drog:

cca 50 % případů VHC

10 % případů VHB

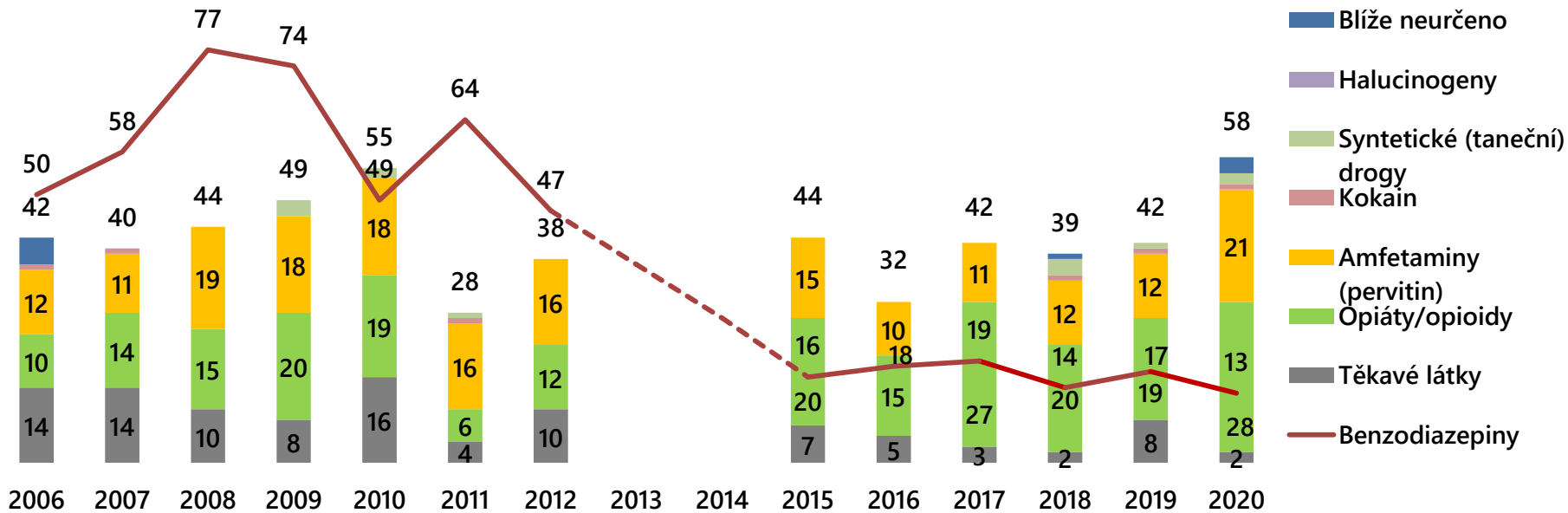
Dlouhodobě roste průměrný věk nakažených LDI u nově hlášených případů VHB i VHC – od r. 2014 >30 let





Smrtebná předávkování drogami

Smrtebná předávkování benzodiazepiny, nelegálními drogami a těkavými látkami v ČR v letech 2006–2020



Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky (2021)

58 případů nelegální drogy



38 případů léky



96 případů



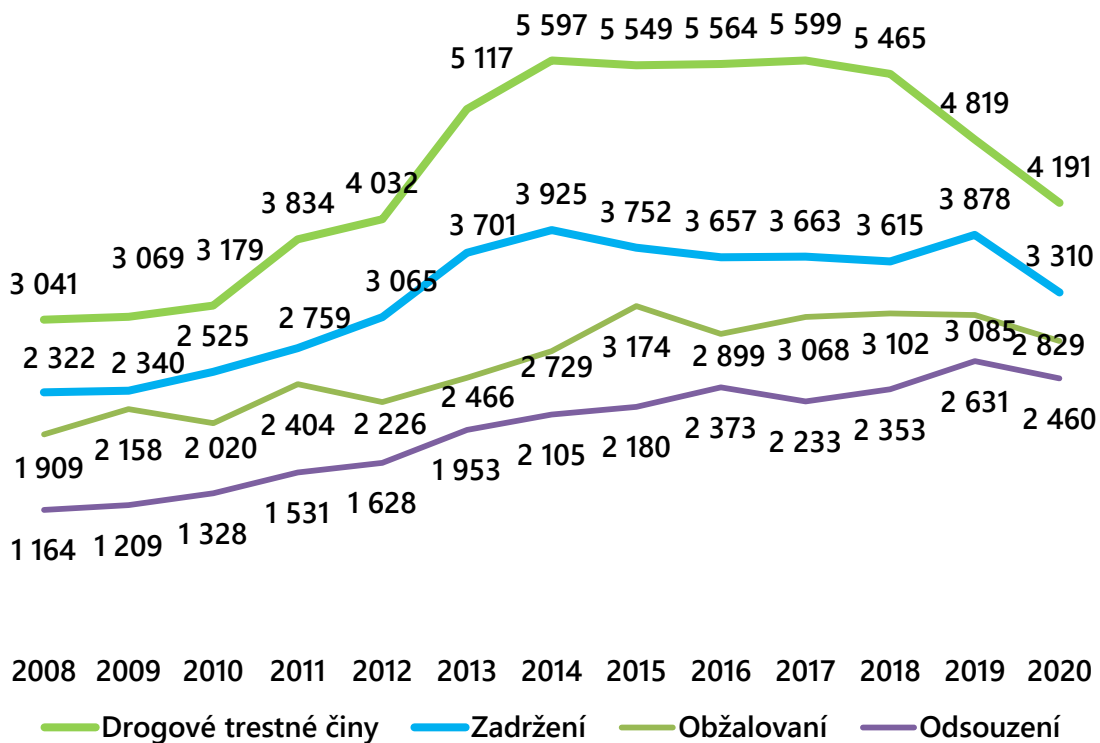
- 44 pervitin
- 12 konopné látky
- 13 opioidy
- 3 těkavé látky
- 69 psych. léky



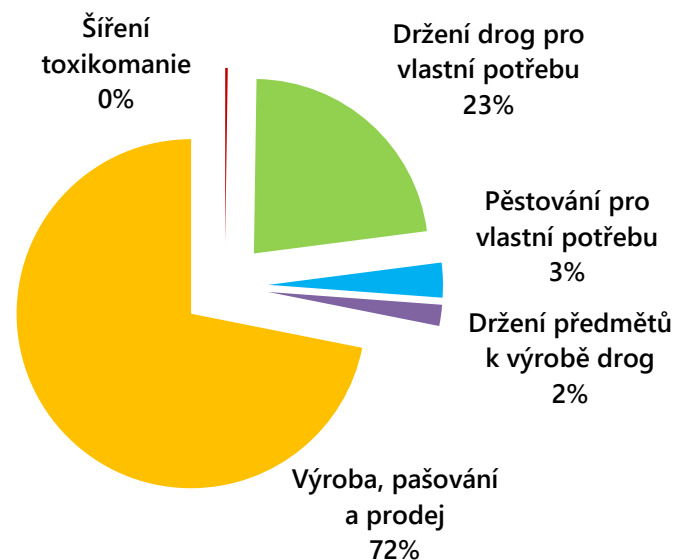
➤ Drogová kriminalita v r. 2020

Trestné činy: 165,5 tis., z toho 4 191 drogových (2,5 %)

Počet drogových trestných činů, zadržených, obžalovaných a odsouzených osob



Struktura drogových trestných činů



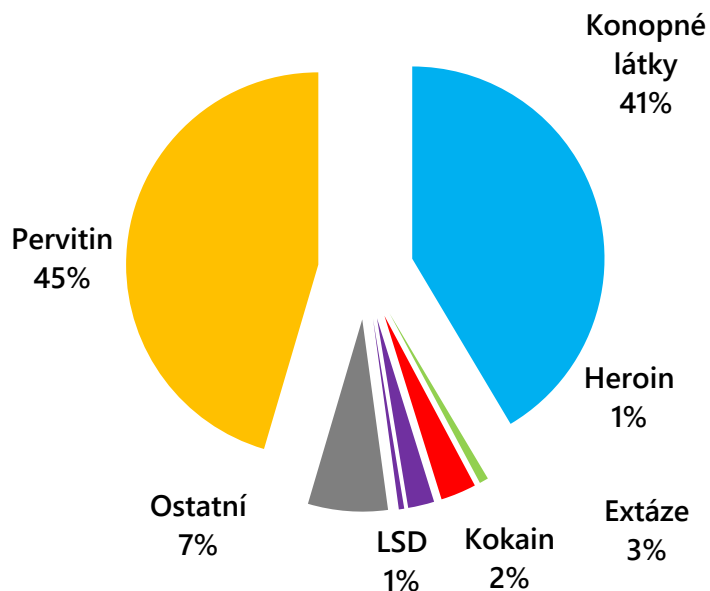
↑ držení drog pro vlastní potřebu z 14 % na 23 %, zejména v souvislosti s konopím

Zdroj: Národní protidrogová centrála SKPV Policie ČR (2021), Policejní prezidium Policie ČR (2021), Ministerstvo spravedlnosti ČR (2021), Mravčík et al. (2021)



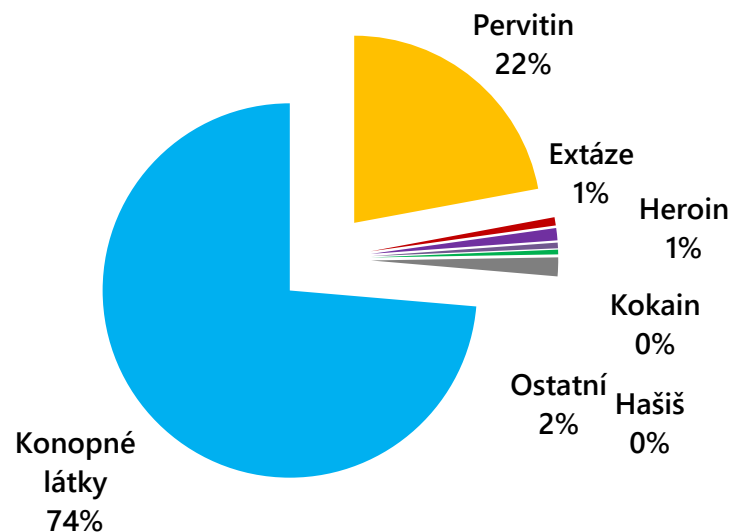
➤ Drogová kriminalita: zadržené osoby a pachatelé přestupků podle drog

Počet zadržených osob podle jednotlivých drog
(3 310 zadržených)



Zdroj: Národní protidrogová centrála SKPV Policie ČR (2021)

Pachatelé drogových přestupků podle drog
(4 928 pachatelů)



Zdroj: Národní protidrogová centrála SKPV Policie ČR (2021)



Kriminalita pod vlivem návykových látek

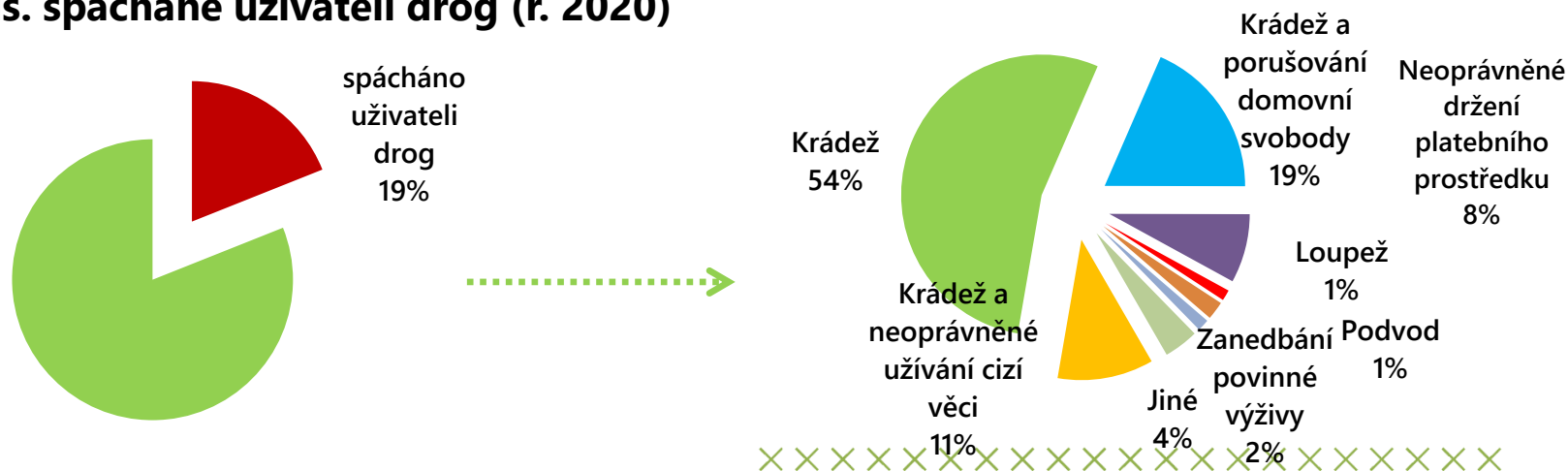
Ekonomicky motivovaná kriminalita

Pod vlivem návykových látek: 77,8 tis. objasněných TČ, z toho 15,2 tis. pod vlivem návykové látky



Zdroj: Mravčík et al. (2021), Policejní prezidium Policie ČR (2021)

Ekonomicky motivovaná kriminalita: 165,5 tis. ekonomicky motivovaných TČ, z toho 31,4 tis. spáchané uživateli drog (r. 2020)

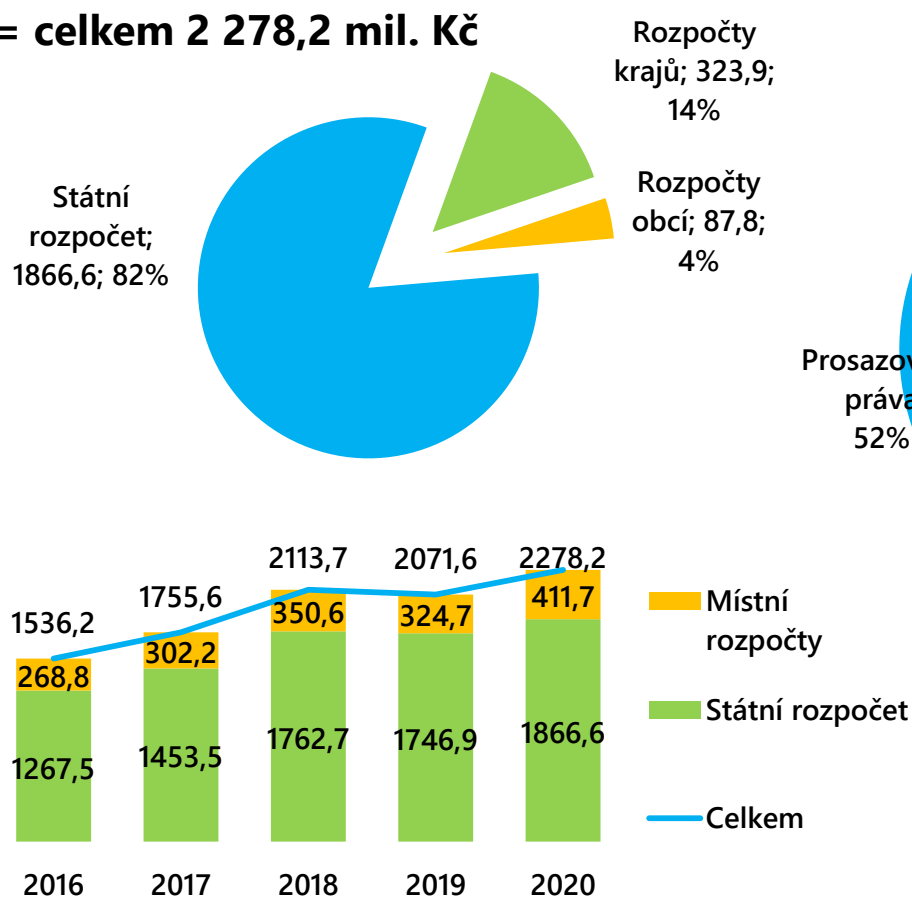


Zdroj: Národní protidrogová centrála a Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2021)

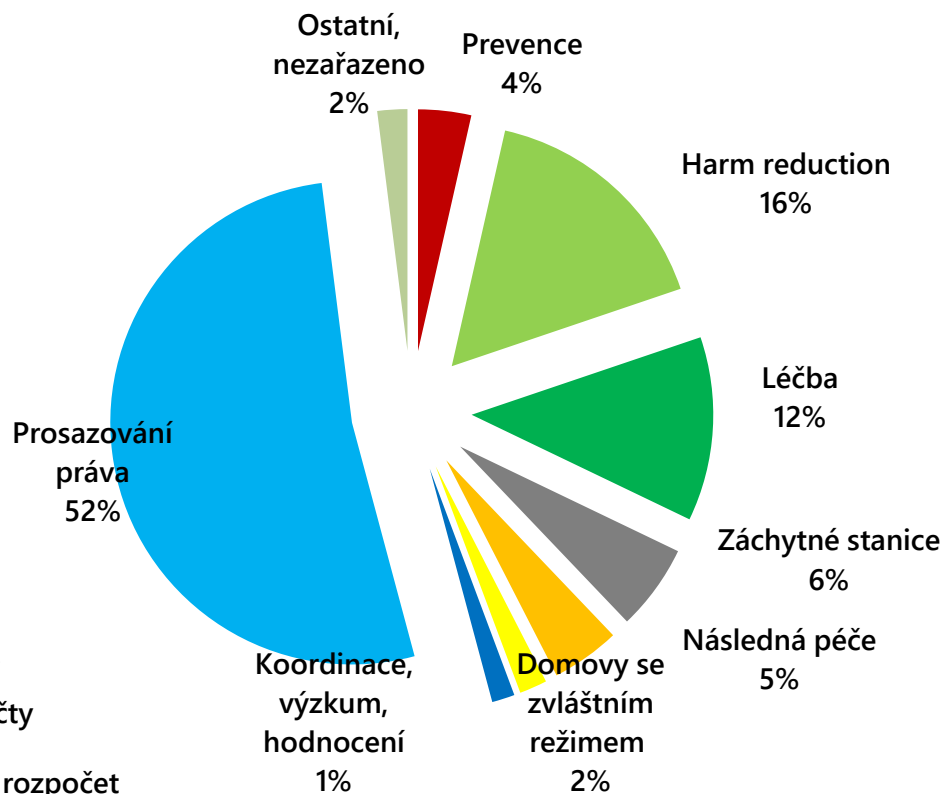
Financování politiky v oblasti závislostí v r. 2020

Účelově určené výdaje z rozpočtů státní správy a samosprávy na integrovanou protidrogovou politiku

= celkem 2 278,2 mil. Kč



Struktura výdajů z veřejných rozpočtů podle kategorií služeb



struktura výdajů podle kategorií služeb je dlouhodobě stabilní



> Odhad osob v riziku závislosti

Denní kuřáci	1,5–2,1 mil.
Denní konzumenti alkoholu	800–980 tis.
Rizikové pití alkoholu	1,5–1,7 mil.
> v tom škodlivé pití	800–980 tis.
Problematické užívání psychoaktivních léků	1,3–1,5 mil.
Intenzivní uživatelé konopných látek	350–465 tis.
> v tom ve vysokém riziku	160–250 tis.
Lidé užívající drogy rizikově	43–46 tis.
> uživatelé pervitinu	33–34 tis.
> uživatelé opioidů	11–12 tis.
Osoby v riziku problémového hraní	170–220 tis.
> v tom ve vysokém riziku	91–120 tis.

Zdroj: Národní výzkum užívání návykových látek (Chomynová and Mravčík, 2021), NMS (2021)



Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

Děkuji za pozornost

Mgr. Pavla Chomynová

Národní monitorovací středisko pro
drogy a závislosti

chomynova.pavla@vlada.cz

www.drogy-info.cz

rvkpp.vlada.cz

www.vlada.cz

www.hazardni-hrani.cz

www.alkohol-skodi.cz

[Národní stránky pro podporu odvykání kouření:](#)

www.koureni-zabiji.cz

[Národní linka pro odvykání: 800 35 00 00](tel:800350000)